
Aantekeningen over drie interessante kreeftachtigen (Crustacea, Decapoda). - K. Desender.

Sedert het voorjaar ontmoet ik regelmatig enkele kustvissers, die, naargelang het weer en hun ervaring in verband met de meest geschikte periode, afwisselend met warrelnetten of met een kruinet (boomkor) voortgetrokken door een bootje, vissen. Het eerste is vooral bedoeld om tijdens het vroege voorjaar kabeljauw, iets later tong te vangen, terwijl er gekruid wordt voor garnaal tijdens het late voorjaar. Dit gebeurt steeds ter hoogte van Koksijde-De Panne, net voor de kust.

Regelmatig kreeg ik van hen wat materiaal, dat in korte tijd enkele interessante waarnemingen en aanvullingen voor het lijstje garnalen en krabben langs de Westkust opleverde (Desender, 1981a).

Op 8 mei 1981 brachten ze een tiental ringsprietgarnalen (*Pandalus montagui*) (fig. 1.) mee.

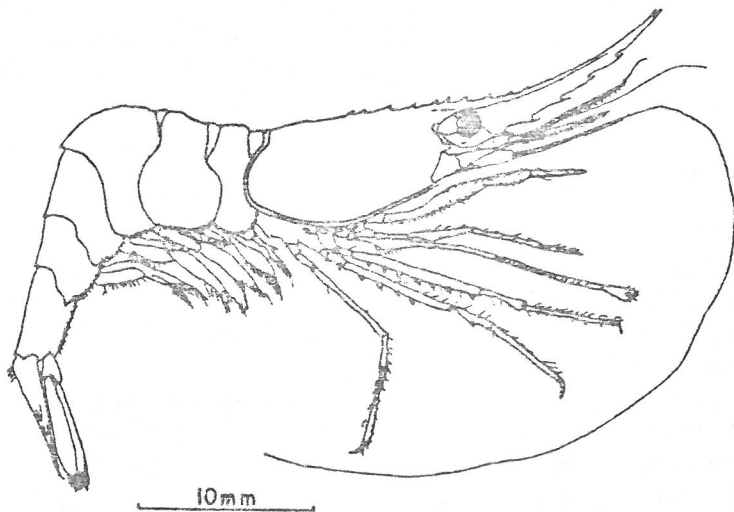

Fig. 1. De ringsprietgarnaal (*Pandalus montagui*)

Deze hadden, vanaf het ogenblik dat ze dood waren (veel sneller dan de gewone garnalen), reeds een roze-rood 'gekookt' uitzicht. Eén van de vissers scheen ze te herkennen als 'Franse granaal', een term waarmee wellicht alle garnalen, met het uitzicht van steurgarnalen (opvallend rostrum) bedoeld worden.

De ringsprietgarnaal is in Nederland tijdens sommige jaren minder zeldzaam en wordt dan door garnaalvissers vóór de kust en in de zeegaten gevangen (Holthuis & Heerebout, 1976).

Enkele weken later, 24 mei 1981, bleef een wijfje van de spinkrab (*Hyas coarctatus*) (carapaxbreedte X hoogte = 20.3 X 28.1 mm) zich hardnekkig in een sleeptnet vasthouden. Deze soort onderscheidt zich van de 'gewone' spinkrab (*Hyas araneus*) door een duidelijke insnoering van de carapax (fig.2).

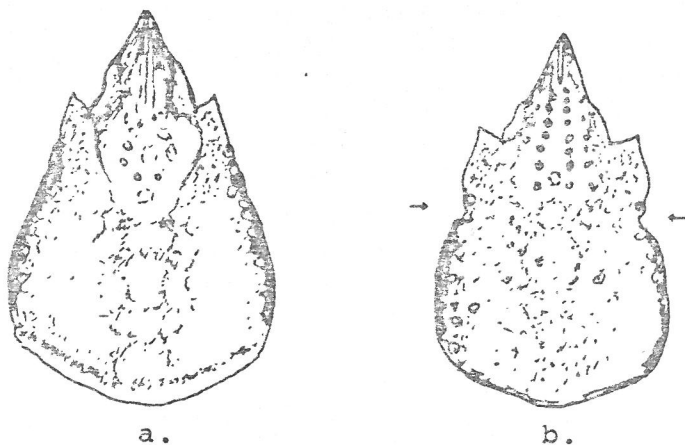

Fig. 2. a. *Hyas araneus*
b. *Hyas coarctatus*

Enkele dagen later kon ik nog twee exemplaren van *Hyas coarctatus* controleren, meegebracht door F. Kerckhof van een tocht met een kustvisser vóór Oostende (28 mei 1981). Het betrof een mannetje

(18.1 x 26.5 mm) en een wijfje met eieren (21.9 x 29.9 mm).

Deze waarnemingen dichtbij onze kust zijn misschien in verband te brengen met de recente expansie van deze spinkrab die in de Oosterschelde duidelijk is (Waardenburg & ter Kuile, 1981). Sedert oktober 1979 werden aldaar enkele waarnemingen verricht. In maart 1979 bleek de soort zich te hebben verspreid over de gehele Oosterschelde en was ze intussen tamelijk algemeen geworden. Vóór 1976 was deze soort slechts enkele keren vastgesteld langs de Nederlandse kust, maar bepaald in Zeeland (Holthuis & Heerebout, 1976).

Hoewel er bijna geen oudere gegevens betreffende krabben vóór onze kust bestaan, vermeldt Leloup (1941) deze soort toch als algemeen in dieper water.

Op bijna iedere ontmoeting met de vissers kreeg ik nogal wat heremietjes. Interessant om te controleren op eventuele parasieten (Desender, 1981b), maar ook om eventuele andere soorten dan de gewone heremietkreeft (*Pagurus bernhardus*) te vinden. Op 13 juni 1981 hadden we geluk: een klein wijfje van *Diogenes pugilator* (dit is de enige heremietkreeft waarvan de linker schaarpoet groter is dan de rechter en niet omgekeerd) werd nog net tijdens een ontsnappingspoging gevat. Het dier huisde in een kleine tepelhoren.

Literatuur

- Desender, K., 1981a. Garnalen, kreeften en krabben (Decapoda) langs de Westkust. De Strandvlo 1(2): 32-37.
- 1981b. Heremietkreeften en hun parasieten. De Strandvlo 1(3): 60-64.
- Holthuis, L.B. & G.R. Heerebout, 1976. De Nederlandse Decapoda (Garnalen, Kreeften en Krabben). Wet. Meded. K.N.N.V. 111, 56 pp.
- Leloup, E., 1941. Contributions à l'étude de la

faune belge. XI. Les Crustacés Décapodes
Brachyoures de la côte belge.
Bull. Mus. Roy. Hist. Nat. de Belgique 18(11):
1-19.

Waardenburg, H. & C. ter Kuile, 1981. De opkomst
van de spinkrab, *Hyas coarctatus* in de Ooster-
schelde. Het Zeepaard 41: 60.

Muinkkaai 94
B-9000 Gent

Bericht.

Voor het begin van volgend jaar wordt een algemene ledenvergadering gepland die waarschijnlijk te Oostende zal doorgaan. Hierop wordt enerzijds een kort administratief gedeelte gepland, anderzijds ledencontact, eventueel diavoorstellingen, enz... .

Personen die m.b.t. dit laatste suggesties hebben of zelf wensen dia's te tonen, een voordracht houden, enz... in verband met zee, strand of brak water, kunnen contact opnemen met het secretariaat, Muinkkaai 94, 9000 Gent.

Personen die graag één of andere functie in het bestuur willen waarnemen worden eveneens verzocht contact op te nemen met het secretariaat vóór 15 oktober 1981.

Mededeling van het Natuurhistorisch Archief.

Wij danken van harte alle personen die reeds waarnemingen instuurden. In het volgende nummer zal een eerste aflevering verschijnen van de waarnemingen van de periode januari-eind september '81. Waarnemingen die op deze periode betrekking hebben graag vóór 15 oktober 1981 bij één van de verantwoordelijken van het NHA.

Waarnemingsformulieren en streeplijsten zijn steeds te verkrijgen bij de bestuursleden.